

Letno povprečno 80 do 90 jajec, je pri kokošarstvu, kjer rabimo pastna gnezda mogoče, pri enakih rejnih stroških označeno število jajec izdatno povišati, da celo podvojiti; opazovalo se je celo čisto zanesljivo da so znesle kokoši na leto po 240 jajca. Če je torej mogoče, število jajec pri gotovi pasmi tako zvišati, se da to le doseči na ta način, da izberemo kokoši, ki so že dobre nesice, in jim dodamo še petelina, ki je iz ravno take reje. Edino zanesljivo sredstvo število jajec pri kokoši povišati je pastno gnezdo s pripadajočimi pomočki, kakor so numerirani nožni obročki in vestno zapisovanje. Pa ne samo za povišanje števila jajec, za odstranjenje kokošij, ki slabo ali sploh nič ne neso je pastno gnezdo brezprimerno koristno, ampak na vsako stran reje, bodisi za meso, bodisi za lepoto ali popolnost zunanje forme je reja s pastnimi gnezdi za vsakega smotrnega perutninarja neobhodno potrebna; omogoči mu namreč izbrati jajec od čisto gotovih, za njegov rejni cilj prikladnih kokošij tudi iz največjega števila, omogoči mu tudi kontrolo podgovanja in odstranjenje morebiti nerodovitnih živalij. Če pomislimo, da more biti reja domačih kokošij brez posebnega drugega cilja (meso, lepota) je tedaj koristna, če znaša povprečno število jajec in sicer v kmetijstvu, kjer smatrajo perutninarstvo bolj za postransko stvar nad 100 komadov na leto, ker so inace stroški za pičo večji ko dobiček in da pri navadni brezskrbni kurjereji 20% vseh kokoših le malo ali sploh nič ne nese, ki se jih krmil pogosto leta in leta popolnoma zastoj, tedaj uvidimo lahko, koliko denarja vrzemo na ta način pri večjem številu kokošij kratkomalo v mlako. Razven tega pa se še preneso reji izvajenju jajec takih maloverdnih kokošij ta majhne koristnosnost tudi na potomce. Ker se pri mnogih gospodarstvih kurjereji ne more posvetiti toliko časa in pozornosti, kakor jo zahteva reja s pastnimi gnezdi, zato je zelo priročno, da se izvede ta kontrola vsaj v marcu, aprilu in maju, ko kokoši najbolj neso, in da se na podlagi dobljenih rezultatov odstranijo vse slabe nesice in se njihova jajca ne nasade. Vrste za plemo, ki so določene v dobavo jajec za valjenje naj bi se preskusile brezpogojno s pastnimi gnezdi; na vsak način se pa mora natančno izvesti taka kurjereja v smeri na večji dobiček in vseh rejnih stacijah in oficijelnih rejnih zavodih, ki dajejo jajca za valjenje in plemenke manjšim gospodarstvom; na ta način se da tudi v večjem rejnem okraju koristnosnost kokoši, kar se jajec tiče, že v malo letih izdatno povečati.

A. Arbeiter.

Vinske tropine porabljajo za krmiljenje goveje živine, konj in perutnine. Na Francoskem jih umetno posušijo in zmlejejo; tako pripravljene imajo redilno moč kakor oves.

Deset zapovedi za unnega kmeta. Od izkušnega gospodarja sestavljene zapovedi so pripravila vredne. Kdor jih bo izpolnjeval, bo kmalu izprevidel, da živino najlažje obvarujemo boleznih z razumnim krmiljenjem in skrbnim opravljanjem. Zapovedi so sledeče: 1. Krmil vedno redno, ob določenem času in določeno množino. 2. Napajaj živali redno in nikdar ne dajaj premrzle ali pregorko tekočine; ne napajaj razgretih živalij. 3. Živali ne smejo preveč trpeti pri delu, tudi jih ni treba pretirano poganjati. 4. Ne krmil nikdar plesnivo ali prašno seno in slamo in gnilih pridelkov. 5. Pazi, da živali ne pridejo do strupenih ali škodljivih rastlin na pašnikih. 6. Brani živali prehudega solnca in mrzlega dežja, ne pusti jih ležati na mrljih, mokrih tleh. 7. Kadar menjša suho in svežo krmo spomladi in jeseni, stori to le polagoma. 8. Povsod naj bo največja snažnost, ker to je predpogoj za zdrave živine. 9. Skrbi, da bo vedno svež in čist zrak v hlevih, a varuj živino pred prepihom. 10. Tvoji hlapci in dekle naj ti pomagajo z rokami, a nikdar se ne zanašaj na njih oči.

Pitanje pur. Živalim naj se pusti prostost. Izkušnja nas uči, da izgube v kurnihkih zaprte pure tek in da se vsled tega posuše. Pure pitamo z dobrim ovsom ali pa z zdrobljeno zmesjo iz koruze, ječmena in ovsu. Zelo dobro je, če se daje živalim vsak dan zdrobljenega oglja, da lažje prebavijo.

Svinjski hlev je eden glavnih pogojev v svinjereji. V brlogih brez luči in zraka preišči ne vspevajo in radi obolijo. Dokazano je, da povzročujejo slabe vspehe v reji prasičev največ neprimerni hlevi. Svinjski hlevi morajo biti zračni, svetli in snažni.

Kokošim treba vedno sveže vode. Naše gospodinjice pozabijo jako pogostoma dati kokošim potrebno svežo vodo. Take kokoši pijejo potem v žeji gnojnico in drugo nesnago, kar povzroči prav rado črevesne bolezni.

Soli za prašiče. Prašiči kaj radi ližejo sol. V tem oziru so prvi za ovcami. Posebno potrebna je sol prašičem, kadar jih pitamo ali kadar uživajo težko prebavno hrano. Živinska sol ni dobra za prašiče, pičo jo treba soliti s kuhinjsko soljo, ktere zadostuje 5 dkg na teden.

Sejanje v gnojaku. Par dni potem, ko smo sparijeni gnoj pokrili 30 cm na debelo z drobno vrtno (ali prejšnjo gnojakovo) prstjo, že lahko sejemo. Če bi zemlja ne bila enakomerno gorka, jo še premešamo. Sejemo redko, ne gosto, ker bi drugače dobili slabotne sadike, ki niso za rabo. Prav drobno seme pritisnemo le z desčico v prst, debelejšje seme pa pokrijemo nekoliko s prstjo. Dokler se ne prikaže zelenje, je dovolj, če imamo gnojak vsak dan kakor uro odprt. Če pridejo sadike na dan, imamo gnojak ves dan odprt.

Gnojišče mora biti zavarovano poleti pred solničnimi žarki; če se razvija v njem preveč toplote, izgubi amonjak ter z njim največ redilnih snovi. Najboljše je krog gnojišča nasaditi drevesa, ki dajejo senco, n. pr. kostanje in lipe.

Nabirajte jubilejne marke!

Kakor znano so izdane v proslavo cesarjevega jubileja posebne poštne marke. Mi prosimo, da nam pošljete naše somišljeniki že rabljene te poštne znamke. Za veliko število teh zasmk dobimo gotovo svoto denarja, ki se bode porabila v napredne šolske namene. Nabirajte torej jubilejske marke in pošljite jih uredništvu „Štajerca“.

Listnica uredništva in upravnika.

Štev. 14406 sv. Marjeta ob Pesnici: Clan tiskovnega društva postane, kjer položi 10 K. Ta svota je le posojilo oz. delež in se obrestuje ter po določilih pravil vrne. Vpošljite tedaj svoto 10 K z opombo „za tiskovno društvo“. Potem dobite deležni list. — Jos. Remich, preje v Rambachu na Lotrinskem naj nam blagovoli svoj novi naslov nanzaniti, da mu vpošljemo deležni list. — V. Podhostnik, Maribor: Prosimo uljudno, da naročite list sami, ker je vse drugo preveč nerodno. — Rečeje pri Kamijah: Nepodpisano, tojeje koš! — Karčovina p. Mariboru: Sromlje, Resse, sv. Marjeta: Prihodnjič. Zaključek uredništva je vedno že v sredo; Vaša pisma pa smo dobili šele v četrtek zjutraj. Črešnevoce: Kateri članek mislite? Mi se ne spominjamo, da bi katerega sprejeli.

Loterijske številke.

Gradec, dne 11. julija: 60, 70, 37, 36 27.
Trst, dne 4. julija: 31, 48, 56, 64, 63.

Kuharica

katera zna dobro kuhati, se sprejme pri g. W. Blanke v Ptujju. 507

Komi

za trgovino z mešanim blagom, pridne, solidne moči se sprejmejo pri g. Franz Horvath v Zgornji Radgoni. 506

Sodarski učenc.

15—16 let star se sprejme pod urodinimi pogoji pri g. Frane Fijan, sodarski master na Bregu pri Ptujju. 508

Ikučirski voz

skoraj nov, in i lovski voz, skoraj nov, se prodati po zelo nizki ceni pri g. Johan Brus v Budini pri Ptujju. 499

Pekovski učenc

se pod dobrimi pogoji takoj sprejme v pekarnji Achleitner, Celje, Grazerstr. 5. 503

Učenc

z dobro šolsko izobrazbo se takoj sprejme v trgovini z mešanim blagom F. Schosteritsch v Št. Vidu pri Ptujju. Ravno tako se takoj sprejme dekle z dobro šolsko izobrazbo v gostilni F. Schosteritsch v Št. Vidu pri Ptujju. 495

Domača pijača

narejena z „Mostin“ da izvratno pijsčo: in je najboljše nadomestilo za pristni sadni mošt. „Mostin“ je sestavina naravnih substanc in vsled tega neškodljiv ter vpliva ta pijača na človeka ož rlažajoče in pospešuje prebavo. 300 l. te pijače narejene z „Mostin“ stane 9 K 60 vin. „Mostin“ se dobi pri Janezu Pogač, specerarska trgovina, Maribor, Koroška ulica 20. — Poštna razpošiljatev vsak dan. — Srari se pred ponaredbami.

Štev. 29.267
II. 4.079

Razglas.

Na štajerski deželni poljedelski šoli v Grottenbachu pri Gradcu prične 42. šolsko leto s 15. septembrom 1908. Ta zavod ima namen, da daje sinovom štajerskih kmetov priložnost, da se tu na podlagi v ljudski pridobljenega znanja nadalje izobrazijo, tako da so zmogli gospodariti samostojno in uspešno na kmetiskem poselstvu. Doba podučnega tečaja znaša dve oziroma tri leta. Za sprejem potrebno je doprnesti sledeča dokazila:

1. O doseženem 16. življenjskem letu (krstni list).
2. O domovinski pristojnosti (domovinski list).
3. O popolnem zdravju in za kmetijsko delo primernemu telesnemu razvitku (zdravstveni list in spričevalo o cepljenih kozah).
4. O predznanju (šolsko spričevalo).
5. O njih postenju (navrstnosti list).

Da se omogoči obisk deželne poljedelske šole tudi sinovom manje posedujočih kmetov, obstoji na zavodu 25 prostih mest. Sinovi štajerskih kmetov, ki si hočejo pridobiti tako prosto mesto, naj oddajo svoje prošnje osebno na nekem delavniku najkasneje do 31. julija direktorju zavoda. Dodati imajo prošnjam poleg preje označenih spričeval in dokazil še občinsko-uradno označbo njih premoženjskih razmer (pod katero pa ni ravno ubožni list razumeti). Obenem se naznanijo skušnjo o znanju, ki so si ga pridobili na ljudski šoli.

S takim prostim mestom vezano je: brezplačno podok in prost deželi primerna oskrba; za nakup potrebnih knjig in drugih učnih sredstev imajo stariši skrb. Plačujoči gojenci imajo plačati: za poduk 72 K; za stanovanje in kurjavo 28 K; za hrano 360 K. Proste dve svoti sta plačati v polletnih, zadnja svota pa v četrletnih obrokih v naprej pri direkciji zavoda.

Naznanila plačujočih gojencev se sprejemajo do 1. septembra.

Gradec, 1. julija 1908.

Od štajerskega deželnega odbora.

Gradec

Jubilejski jesenski sejem 1908.

Jubilejska rokodelska razstava

19. septembra

do 4. oktobra.

Št. 854

Vsem obč. uradom ptujskega okraja.

Gospod občinski predstojnik se prosi, da prihodajo nedeljo javno (znani sledeči):

Razglas.

Dne 20. julija t. l. ob 9. uri zjutraj se bodo biki pingavskega plemena 1½ leta stari za polovico kupne cene prodali.

Kdor bo licitiral, mora 50 kron vadije založiti, kateri znesek se bo potem od zlicitirane svote odračnil.

Ostali znesek se mora do konca decembra 1909 plačati.

Dalje se naznani, da se bo prihodnjo jesen več častokrtnih pingavskih plemenskih bikov policitaciji oddalo.

Posestniki, kateri želijo bika plemeniti naj se v pisarni okrajnega zastopa takoj oglašajo.

Okrajni odbor v Ptujju

dne 13. julija 1908.

Natelnik:

Ornig I. r.

